

FINANSMINISTERIET

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

10. november 2011

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 43 (Alm. del – §7) af 8. november 2011

Spørgsmål

Ministeren bedes oversende udvalget sit talepapir fra samrådet den 27. oktober 2011 vedr. regeringens økonomiske politik og ressortmæssige ændringer, jf. FIU alm. del - samrådsspørgsmål A og B.

Svar

Talepapiret er gengivet nedenfor. Det talte ord gælder.

Spørgsmål A:

- Med regeringsgrundlaget har regeringen fremlagt sit fælles svar på de betydelige udfordringer, der tegner sig for dansk økonomi.
- Regeringens økonomiske politik hviler på to ben. Vi vil på den korte bane sætte gang i vækst og beskæftigelse. Og på den lidt længere bane sikre fremtidens arbejdsudbud.
- Regeringens første store opgave er at lede Danmark ansvarligt gennem krisen. Regeringen vil derfor som det første kick-starte dansk økonomi. Vi skal understøtte væksten og beskæftigelsen. Derfor vil regeringen blandt andet fremrykke offentlige investeringer for i alt 10 mia. kr..
- Derudover vil regeringen igangsætte et omfattende reformarbejde, der på lidt længere sigt skal skabe grundlag for en varigt højere vækst og sikre sunde offentlige finanser.
- Behovet for at styrke de offentlige finanser øges i de kommende år, blandt andet fordi der bliver flere ældre og lavere indtægter fra Nordsøen. Regeringen vil derfor blandt andet gennemføre reformer, der øger arbejdsudbuddet og giver økonomisk råderum, så vi kan investere i en styrkelse af velfærden og af uddannelse og forskning. Det vil også bidrage til at skabe nye arbejdspladser.
- Regeringen har sat en række ambitiøse mål for dansk økonomi. Målene omfatter blandt andet:

- at der skal være strukturel balance på de offentlige finanser i 2020
 - at vi skal efterleve henstillingen fra EU om at forbedre den strukturelle saldo med 1½ pct. af BNP i 2011-2013, samt
 - at de offentlige finanser skal være holdbare på langt sigt.
- Disse tre målsætninger for de offentlige finanser har den nye regering til fælles med den tidligere VK-regering.
 - Men herudover har regeringen andre og mere ambitiøse mål for den økonomiske politik end den tidligere VK-regering. Både med hensyn til sætte gang i væksten på den korte bane og når det kommer til reformer på den lidt længere bane.
 - Mange har hæftet sig ved en bestemt formulering i regeringsgrundlaget, hvor der står, at ”Udgangspunktet for regeringen er VK-regeringens økonomiske politik i bredeste forstand herunder genopretningsaftalen og tilbagetrækningsreformen.”
 - Lad mig gøre det helt klart, at det naturligvis ikke betyder, at denne regering skulle have tænkt sig blot at videreføre den tidligere regerings økonomiske politik.
 - Formuleringen fastslår derimod blot det grundvilkår, der gælder for enhver ny regering – nemlig at man må starte dér, hvor den tidligere regering slap.
 - Det forhold, at denne regering deler nogle overordnede målsætninger for den økonomiske udvikling med den tidligere regering, er jo heller ikke udtryk for, at vi skulle ønske at føre den samme økonomiske politik.
 - Lad mig erindre om, at da regeringsmagten skiftede i 2001, da overtog VK-regeringen også de centrale målsætninger i den daværende 2010-plan fra den tidligere SR-regering. Men dermed var der jo mildt sagt ikke tale om, at man blot videreførte SR-regeringens økonomiske politik.
 - Grundlæggende giver det kontinuitet og tillid til dansk økonomi, at skiftende regeringer deler en række overordnede målsætninger for den økonomiske udvikling.
 - Men det betyder bestemt ikke, at vi har de samme metoder til at nå disse mål. Vi lægger mere vægt på social balance, og at vi løfter i fællesskab. Vi prioriterer uddannelse højere, og vi vil sikre en rimelig levestandard - også for mennesker, som ikke kan få et arbejde.

- Situationen er jo den, at regeringen har arvet et kæmpestort underskud på de offentlige finanser fra den tidligere regering. Efter den tidligere regerings eget skøn bliver underskuddet næste år på omkring 85 mia. kr. Faktisk skal vi helt tilbage til 1984 for at finde et tilsvarende stort underskud som andel af BNP
- Finanskrisen er selvfølgelig en del af forklaringen, men den tidligere regerings økonomiske politik har bidraget til, at krisen ramte særlig hårdt i Danmark.
- Under den seneste højkonjunktur havde man ikke styr på de offentlige udgifter. Finanspolitikken var for lempelig, og boligmarkedet kom ud af kontrol. Derfor blev økonomien overophedet, og vi har gennem flere år mistet konkurrenceevne.
- Samtidig opbyggede den finansielle sektor en stor sårbarhed, som vi siden har betalt dyrt for.
- Overophedningen betaler vi for i dag, ved at vi i Danmark har sværere ved at komme ud af problemerne end i de andre nordiske lande.
- En af den nye regerings første opgaver bliver at lave et "kasseeftersyn", så har vi har et klart overblik over, hvor stort underskuddet på de offentlige finanser ventes at blive i 2012.
- På baggrund af kasseeftersynet vil vi fremlægge en ny økonomisk 2020-plan, som vil bygge på de opstillede målsætninger – herunder målet om strukturel balance på de offentlige finanser i 2020.
- Opfyldelse af de mål, regeringen har opstillet for dansk økonomi, vil sikre en troværdig og ansvarlig økonomisk politik. Dermed kan vi sikre, at der er tillid til dansk økonomi på de finansielle markeder.
- Denne tillid er afgørende - for den sikrer, at boligrenterne kan holdes lave, og så når den finansielle uro raser i udlandet.
- Desuden er fortsat tillid til dansk økonomi en grundforudsætning for at få gang i vækst og beskæftigelse igen. Der går en lige linje fra tillid til økonomien til nedbringelse af ledigheden, herunder både langtidsledighed og ungedighed.
- Overordnet set bygger regeringens plan for dansk økonomi på 4 elementer:
 - En trepartsaftale mellem regeringen, lønmodtagere og arbejdsgivere om en forøgelse af arbejdsudbuddet med 20.000 personer, hvilket forbedrer de offentlige finanser med ca. 4 mia. kr.
 - Reformen af aktivering, kontanthjælp, fleksjob, førtidspension, international

rekruttering, uddannelse, forebyggelse, integration mv., som skal øge arbejdsudbuddet med 28.000 personer frem mod 2020 og forbedre de offentlige finanser med omkring 7 mia. kr.

- En fuldt finansieret skattereform, der sænker skatten på arbejde, og øger arbejdsudbuddet med 7.000 personer, hvilket ventes at styrke de offentlige finanser med 3 mia. kr.

- Højere statslige indtægter, blandt andet via øgede skatter og afgifter på 5 mia. kr. samt omprioritering af erhvervsstøtten, der netto reducerer erhvervsstøtten med 2 mia. kr.

- Samlet set er regeringens mål, at den strukturelle beskæftigelse øges med 55.000 personer frem mod 2020. Inklusiv tilbagetrækningsreformen og genopretningsaftalen vil det øge den strukturelle beskæftigelse med 135.000 personer.
- Reformerne skal blandt andet skabe finansiering til forbedringer af velfærden og til et løft af den sociale indsats. Samtidig ønsker regeringen at give et løft til uddannelse og forskning.
- Men regeringen har også sagt helt klart, at den økonomiske politik bygger på et forsigtighedsprincip. Det betyder, at de ønskede forbedringer først kan iværksættes, når der er skabt finansiering. Der skal således være truffet beslutning om konkrete initiativer, der forbedrer de offentlige finanser - enten gennem højere indtægter eller lavere udgifter - før pengene kan bruges.

Spørgsmål B

- Lad mig starte med at sige, at det jo på ingen måde er noget nyt, at der er flere økonomiske ministerier. Det har der altid været. Og baseret på en klar og fornuftig arbejdsdeling. Sådan vil det også være fremover.
- Det nye er, at vi markant styrker det økonomiske samarbejde i regeringen. Med de udfordringer, Danmark står med, er der brug for flere strenge at spille på. Kodeordet er derfor fællesskab og samarbejde.
- Vi styrker den koordinerende funktion i regeringens økonomiudvalg. Vi sikrer, at arbejdet med at videreudvikle og modernisere den offentlige sektor forankres bredere. Vi styrker arbejdet med økonomiske vurderinger. Vi skaber et gensidigt afhængighedsforhold mellem ministerierne - netop med det sigte at fremme fællesskabet og samarbejdet.
- Det er det nye. Og arbejdsdelingen er ganske klar:
- Skatteministeriet fastholder uforandret de opgaver, ministeriet hidtil har haft.

- Økonomi- og Indenrigsministeriet får ansvaret for at *overvåge økonomien*. Det omfatter konjunkturvurderinger, strukturanalyser, analyser af aktuelle økonomisk-politiske emner og overvågning af konkurrenceevnen.
- I naturlig forlængelse heraf ligger samarbejdet i internationale økonomiske fora, herunder ECOFIN, OECD og IMF samt arbejdet med EU's konvergensprogrammer.
- Tilsvarende hænger arbejdet med lovmodellen snævert sammen med udarbejdelsen af bl.a. strukturanalyser. Derfor ligger lovmodellen også i Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- Finansministeriet får heroverfor et *udførende ansvar* i forhold til at *fastlægge den økonomiske politik*. Det omfatter ansvaret for at udarbejde mellemfrie økonomiske fremskrivninger og planer, bl.a. med udgangspunkt i de vurderinger, der foretages i Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- Tilsvarende omfatter det arbejdet med at fastlægge finanspolitikken og de overordnede rammer for den offentlige økonomi, herunder finanslove og de årlige økonomiforhandlinger med kommuner og regioner.
- Det er en ganske klar arbejdsdeling. Men det siger sig selv, at den forudsætter et meget tæt og gensidigt afhængigt samarbejde. Det sikrer vi ved at styrke Økonomiudvalgets rolle, men også ved i det daglige at etablere et tæt og løbende arbejdsfællesskab.
- På det *kommunale og regionale område* er arbejdsdelingen også ganske klar:
- Finansministeren – i samarbejde med økonomi- og indenrigsministeren og sundhedsministeren - forestår de årlige økonomiforhandlinger med kommuner og regioner. Det følger af den helt centrale betydning, disse områder har for fastlæggelsen og gennemførelsen af den samlede økonomiske politik – på linje med finansloven.
- Økonomi- og indenrigsministeren har ansvaret for kommunernes styrelse, udligningssystemet, kommunale låntagning osv. – sammenfaldende med de opgaver, der hidtil har ligget i Indenrigs- og Sundhedsministeriet.
- Når det gælder *udvikling og modernisering af den offentlige sektor* har begge ministerier en rolle:
- Økonomi- og Indenrigsministeriet har til opgave at fastlægge overordnede politikker for modernisering af den offentlige sektor, bedre kvalitet og styring, god ledelse, afbureaukratisering og digitalisering.

- Til at varetage denne opgave etableres en moderniseringspolitisk enhed - en administrationspolitisk tænketank.
- Også Finansministeriet varetager – helt som i dag - en række konkrete opgaver på disse områder.
- Det omfatter f.eks. analyser og politikker for de enkelte sektorer, tværgående afbureaukratiseringsinitiativer, overenskomstforhandlinger, instrumenter til bedre ledelse, bl.a. gennem Personalestyrelsens arbejde, og det konkrete arbejde med at digitalisere den offentlige sektor, herunder igennem den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.
- Det er en arbejdsdeling, der kan fungere i praksis gennem et løbende og tæt arbejdsfællesskab. Der er plads til både Økonomi- og Indenrigsministeriet og Finansministeriet – med hver sine roller og kompetencer.
- Fordelen er, at vi sætter mere fokus på arbejdet og skaber grundlaget for, at flere trækker i samme retning og løfter i flok.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon